

122. *Tla:tla:qokw'ap Sees the Thunderbird and Gets Power From a Sea Egg (William via Sapir)*¹

Hina:chitlwe?in hisa:chitl Ts'isha: ?o?o:tah hitahtachitl
 saya:ts'achintl, hina?atak ?e?inh?is?i cha?ak. Hino?al
 ?i:hto:p ts'axshi?atl, hinyoqwi:chi?atl. Hoptshitl ?i:hto:p
 ?ayimt?i wik'i:tshitl. ?O:qomhi:?i hitato:yoqwi:chi?atl.
 Histaqshitl hilt's'a:to?i hopkiml liw'ahmis. Wiki:chitlok
 hinosa yaqchi:yoqwe?itq ?e:?e:ishatlqo:we?in hinosa. Ya:l
 hinatshitl tom'aqtl m'itla: t'a:qshqi:no?at. Hi:!
 Tl'ihshi?atl. ?O:tsahtaksa wi:napotl ?i:hto:p?i
 ?atowe:?inchahashqwa to:hshitl ho:?akwe?inch'ahashqwa
 n'a:tssa:.

T'itsk?atl'atl. Wi:napotl hishinkshitl yaqts'iq?itq
 qa:qla:tikokw?i. Cho:chisht'atl i:hto:p?i hawi:tl hina?ato.
 Qa:tsshi?atl ?e?i:h katso:min?i ?o:?o:soqta?a:l?ap, sokwitl
 li:tsyanim?ak tl'ahts'a:sqnitl, ch'o:chk kwam'i:?itq
 kwam'iste?itq. Sokwi?atl'atok n'i:kw'i?atl'atok, ts'awa:k'atl
 n'a:tssa qwe:?i:tg ya:l qo:?as chamihta kamatsap ya:l
 hinki:ts. Chachimhi ?ich'ay'ap'atok ?ana:t ?ich'achi?at
 t'ohts'itat?ilachi?atl t'i:chishto'atltla. Ch'an'i:chitltla
 ?ah qa:ts.shi?atltla. ?Iqsilat qwa:?ap?itq sokwi?atoktla
 n'i:kw'i?atoktla ?a:nasatl'atqo:we?in ?ich'achi?at
 t'ohts'itat?i lachi?atoktla. ?Ich'achi?attla
 mo:p'it.shi?atokwe?in n'i:kw'i?at lachi?atl'atokwe?in.
 ?Otsachi?atl ch'an'i:chi?atl nism'e?i.² Nism'aqchino?atl
 hi:la:chisht.saqh?ap'atl qahsa:p'atl.

Tsiqshi?atl Tlatla:qokw'op, "Wa?atl'atlichim n'a:tssimitah
 kamat.samah qwa:yi: ma:ma:ti hashah?a:qtlokwah," wa:?atl.

Ma:tlshi?atl matl'aktlino?atl hitasatl Ts'isha:
 matl'aktlatl. N'acho?al?atl ya:l qwa:?at ?aha?a: chakwa:si

ts'awa:k'at ?anah?is ts'awa:k'at ?i:h, wiky'o: qwayo?al.
 Wi:nappi?atl wik'atl hina:chitl wa:?atlok lim'aqsti ?ani
 topa:taqtlokqa hashahshi?atlok qwayo?al?itq.

Hina:chi?atltla ?oh?atl qala:tik ts'axshitl.
 Hitachi:yoqwi:chi?atltla wik qi:chi:yoqwa qahshi?atlok
 ?aha?a: matli:tssso?atl n'acho?al?atl ya:lwe?in qwa:?at
 ?aha?a: nach'a ts'awa:k'at, ?atowe:?inch'a?aqwa ?oh
 Ts'ats'awaktlich'a. Matli:tssso?atl wehi:?op'atl. Ya:lwe?in
 we?icho?atl qo:?as?i, nanatla?op we?i:chitl ya:l nono:k
 yaqwi:p?itq. Ya:lwe?in nono:k po:w'its.shi?atl.

Hina:chi?atltla hitahtachitl wiko?al n'opchi:l hilt's'a:to
 . wik hino?al ?i:hto:p. ?Aha ?aha?a: wa:lshitlshi?atl
 wi:hi?otlshi?atl. ?Ana:ts'atoqh?its'atl ?oyo?al?atl ma:?ak
 ts'axshitl ?otsahtaksa, ?atowe:?inch'a?aqwa ?oh?atl
 Kw'akw'a:?aktli, qwa:?at nach'a kw'ayo:?atqo:.

Walshi?atl wihi:?o?atl wi:nappi?atl ?o:t'sa:qshi?atl
 chakwa:si qatsts'a: qatsts'op'iltskwi. Tl'i:?il?atl
 homaqstotl ?a:t w'aq?o: t'a:tn'e?is?i. Qitsshi?atl
 qwis?ap'atl qwayo?al?itq ?okwi?al?ap'atl tl'oqw?i: lo?ok,
 ?o?al?ap'atl t'i:tsk'in ?ani ?oyo?al ?ani
 n'ikw_{henma}?i:qtl'a:nit ?i:qhokw'atl ?o?okwink'atl
 yaqchi?ath?itq. Topa:tichi?atlok qi:?a:qtl'atlok
 ha:tlha:ogsach ?ona:k, ?aha?a: qwa?o:ktokwah ?ona:k
 ?aha?a:?atlah' ?o?o?i:hshi?atl kw'akw'atl.

?O?o:tahshi?atltla hinasi?atltla saye:?i saya:ts'ato?i,
 hilh?atl hina:yoqwi:chi?atl ?atlachi:yoqwi:chitl
 ts'ats'awi:pshitl.

"Qwaqwa:m'achi:qasatl'in," wa:?atl.

ʔAʔa:tlachi:qatl wihi:ʔol. Qatsts'achilʔatl wi:napil ʔahʔa:
 hina:chiʔatltla. Ts'axshiʔatltla ʔohʔatl ts'axshitl
 Nanatla:ʔop qa:la:tiksa, ohmaʔi:qtl'ap'at hini:yoqwa ʔohmihsa
 hopi: ta:ta:yiʔi. Wiklm'a: qahshitl, ʔatlchi:lshiʔatl
 ʔatla:tlok ʔathi: hawi:ʔatl qa:hsap p'osshiʔatl, cha:na:tl
 ho:xsʔatatl ʔahʔa: qa:hsapshiʔatltla. To:pshiʔatl wik'atlok
 qahshitl ! Weʔichoʔatl yaqʔi:tq hinyoqwa.

Tsiqshiʔat, "Wikʔa:qtlah qahshitl," wa:ʔatl'at.
 "Hawi:ʔatl'is qa:hsapʔa:qtl," wa:ʔatl'at po:w'itsshiʔatl.
 "Nono:kw'is ʔani:yawo:sah wihi:ʔotl."

"Tlimkshiʔich," wa:ʔatl ta:ta:yakʔi.

ʔI:naxichiʔatl ʔi:naxmakʔi, nonokshiʔatl hinʔatatl
 ʔi:hto:pʔi. Kami kamitqshiʔatl ʔi:hto:mitʔi, sos.shiʔatl !
 Hawi:ʔatl qahsa:pmaʔiqtl sosa:ʔatl cho:chiʔatqchik
 sach'i:yachishtqchik, matlalʔatl ʔa:naʔi, hinasitl Ch'otsi:t
 ʔeʔimʔap hawi:tl ʔapw'in. Ka:mitqoksaqh qahshiʔatl
 hinasitʔatlʔitq Ch'otsi:t. ʔAni:silatl Ts'isha: hitasatl
 ch'ichiʔatl ʔatowe:inch'aʔashqwa ʔoh Tlitlo:qtlch'a⁴ qwa:qtl
 qwe:ʔitq tli:yop ʔatl'aqtl, ʔatowe:ʔinch'aʔashqwa ʔo:no:tl
 wiklm'a: qahshitl. ʔO:qtl tl'ims. ʔAnahʔits'at chakwa:siʔis.

Hitahtachiʔatltla hinoʔalʔatl ʔoyoʔal ya:l chaʔak ya:l
 wiʔa:ʔa⁵ wik saya:ts'atoqh, tlawi:toʔatl ya:lweʔin ch'iha:
 wi:napachitoʔatl ya:lweʔin p'o:ʔi ʔi:h, ʔatowe:ʔinch'aʔshaqwa
 ʔoyoʔal ch'oya:ch'a.⁶

"ʔAqistso:hen," wa:ʔatl qa:qla:tikok.

"Ts'axshiʔin," wa:ʔatl ʔohʔatl ʔo:ʔats'oʔi ts'axmaʔi:qtl.

"Wik'in," wa:ʔatl ta:yi:ʔi. "Wim'a:qtlin, pawalshitlo:sin

p'atqok," wa:ʔatl.

"Take:ʔin," wa:ʔatl, "Qahsa:p'in."

"Cho:," wa:ʔatl.

Wihchi:chiʔat qwa qwe:ʔitq chaʔak wik hachintl
 tsaxshiʔatl hinʔatyatl p'o:ʔiʔi kamitqshiʔatl ʔoyoʔal ʔani
 wik'ahsʔatlokqa tokwaqiml ʔo:no:tl kamitqkokok.⁷ Qi:kwa:l
 t'anak⁸ po:sa:ʔatlok, ʔatoweʔinch'aʔashqwa hitawatlok,
 ʔatowe:ʔinch'aʔashqwa ch'itiʔisya p'o:ʔiʔi. Chi:ya:sʔatl
 xwishimlʔi, lachiʔatl qwi:sasa haya:ʔakshitl
 qwitsachitlitlo:si. N'a:chokshiʔatl ʔi:h̄to:p ʔon'a:h̄shitl.
 Ts'axshiʔatl ta:yi:ʔi, qahshitlok k'a:chchi:yoqweʔis
 n'apxta:ʔak.

"ʔAʔa:yachi:qatl'in," wa:ʔatl.

Ts'axshiʔatl ʔo:ʔats'oʔi qahshiʔatloktla. Tlawi:chiʔatl
 qwisʔatltla hishinkshiʔatl matlinksap'atl. Ts'axshiʔatl
 tlaʔo:tla qahsa:pchip'atl gala:tikokwʔi, ts'axshiʔatl
 qa:la:tikseʔi, mo:chinkitweʔin mo:mo:chi:qa hi:tatsaʔa.
 ʔAtla:k ʔath̄i: wihe:ʔoʔatl, wi:nappiʔatl cha:ni ho:xsʔatol
 cha:na:tl.

Hina:chiʔatltla n'ochi:lʔatl hiltts'a:to walshiʔatl wiki:s
 wiki:p wi:y'aʔi wik'aktli.⁹ Ya:ʔak'at lim'aqsti ʔani wi:y'a
 wiki:p. To:pshitl ya:tsshiʔatl, ʔotsachiʔatl tl'a:ʔay'aʔeʔi
 Ts'isha:. Topshitl han'ahtoʔatl sosshitl ʔath̄i: ch'it'e:ʔi
 tom'aqtl. ʔOtsachiʔatl sosshitl Ts'otsi:t, saya:ts'atoma¹⁰
 Ts'otsi:t. N'achoʔalʔatl ʔoyoʔal ʔi:h̄ qwa hopy'akqo,
 cho:ʔato sokwitlmaʔiqtl qwiqo:si qwe:ʔi: qwe:ʔi:tq hopy'ak.
 Sokwiʔatl tlitli:hswatweʔin¹¹ ʔaha kwikwiniksatʔi
 ʔatowe:ʔinch'aʔashqwa ch'itisya ʔohʔatl t'ots'opch'a.¹² So:

hinosa sosshi?atl ?otsachitl Ts'otsi:t yats'o:tl hiy'a:ʔaqh
 n'a:sshitl. Ya:tsshitl ?otsachitl ?apqi:ʔi hilh?atl
 ʔoʔoy'ichi:lshi?atl, hilwe:ʔin ʔo:qtl tl'imis. Hi:lasatlok
 hopta:ʔatlok ?apqe:ʔi, hi:y'a:ʔasaqh topshitl.

Tlahtip?atl tom'aqato?atl ya:tsshi?atl qa:la:tikseʔi
 n'a:chokshi?atl ta:yi:ʔakʔi. Wik kamat'ap ?otsachitlokqo:
 nawa:y'o?atl qala:tikʔi n'a:choʔalsa ya:l qo:ʔas hinoschaʔa
 ʔatowe:ʔinch'aʔashqwa ch'itisyā ʔohʔatlok ta:yi:ʔ.
 Kamitqshi?atl tlawi:chitl !

"Sow'a:ʔatlhak," wa:ʔatl.

Kashiʔop'awi?atl ch'itasshiʔatlok ʔani qi:ʔatl sosa:
 wihi:ʔotl histaqshitl Ts'otsi:t, yats'o:p'atl ta:yi:ʔak.

"ʔO:y'imah ch'iha:," wa:ʔatl ʔi:qhokw'atl qala:tikokwʔi.
 "Walshiʔatlchi," wa:ʔatl, "Mo:chi:lʔa:qtlah wik walshitl,"
 wa:ʔatl.

Walshiʔatl qala:tikʔi hitaht'asshitl. Hinasitl mo:chi:l,
 mo:chi:l wik weʔichotl, mo:chi:l wik haʔok. Hitaht'asʔatl
 wik haʔok hinasipmqaʔi:qtl hayochil wik haʔok, wiʔi:ʔak
 hayochil hinasip n'opo haʔokshitl, wi:nappiʔatl
 ts'e:ʔiyipiʔatl.¹³

Mo:chi:lshitl hina:chiʔatl ʔoʔo:tahʔatl. ʔAnasilatl
 tl'a:ʔay'otl Ts'isha: ʔoyoʔalʔatl ʔi:hto:p ts'axshiʔatl
 k'achchi:yoqweʔis. Hitahtachiʔatl n'opts'iʔatl qa:la:tikseʔi
 ʔohʔatl matl'aktlatl wihi:ʔop'atl ?otsachitl Ts'isha:.
 ʔAhʔa:ʔatl hina:chiʔatl wa:ʔatlok lim'aqsti ʔani
 n'a:chokshitlʔa:qtlqa ta:ta:yak. N'a:chokshiʔatl hinoʔalʔatl
 ʔapstachink'atl ʔoʔaʔiʔatl ʔani ma:tlma:tlatlqa wi:hiʔoʔatl.
 Walshiʔatl hitasaʔatl hisasaʔatltla Ts'isha:.. Qatsts'i:pweʔin

n'op'ith hina:chitl, ?o:sa:hAtl ?ani ?ona:kshitl t'ots'op
 tl'imy'aqtl⁴ ?oktayo:chi?atl.

Qwa:apshi?atl ?atla ?o:y'ip'atlqo:we?in n'op'ith
 hina:chitl, ?o?o?i:hshi?atl tl'ats?i:, ?o:po?atl yaqchiq?itq
 ?o?o?otah ?o:sa:hAtl ?ani ch'i?na:kshitlqa. ?O:no:tl ?anich
 qwa:amit ya: ?ona:kshitl?i ch'i?a: takwa qwa:ap. Wikatl
 qwa: wik?i ?o:y'ip ch'i?a: wik?i nashokw'at lim'aqsti
 ?a:nasa ?o:y'ip ch'i?a: nashokshi?atl lim'aqsti, wik'atl
 qwis wi:?ak'at?i lim'aqsti.